

December 6-tól 10-ig

Magyar—szovjet barátsági hét Csongrád megyében

Odesszai pártmunkás Szegeden

A december 6—10 között sorra kerülő magyar—szovjet barátsági hét programjával és előkészületeivel kapcsolatos munkalátogatáson Csongrád megyében tartózkodik Gyina Mihajlovna Masarova, az Ukrán Kommunista Párt Odessza Területi Bizottságának kulturális osztályvezetője, látogatásai során több megbeszélést folytatott a programmal kapcsolatban teendőkről. Így többek között fogadta dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára, valamint Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese.

A Csongrád megye és Odessza megye közötti kapcsolatok erősödésének jeles dátumai közé tartozik 1977 októbere, amikor Csongrád megyében; és 1978 októbere, amikor pedig Odessza megyében rendeztek barátsági hetet. Mintegy 300-an látogattak el négy éve megyénk dolgozói közül a

Odesszai Operaház művészei együttesen adnak koncertet.

Több előadás hangzik el a hatvanéves Szovjetunióról a fiatalok és a nők helyzetéről, a tudományos-műszaki fejlődésről. Az odesszai testvérvállalatoktól és -szövetkezetektől érkeznek különtek szakmai tapasztalatcseréken vesznek részt.

A kulturális rendezvények gazdag sora a megyei tanács székházának aulájában december 7-én délután nyílt kiállításal kezdődik, mely Odessza város és megye politikai, gazdasági és kulturális életét fotókkal és egyéb szemléltető anyagokkal mutatja be. Vásárhelyen az odesszai képzőművészek kiállítását rendezik meg. Mindezt színházi és zenei rendezvények egész sora, valamint a szovjet filmek hete egészíti ki.

Elismerés a műszaki egyetem tanárainak

A Budapesti Műszaki Egyetem fennállásának 200. évfordulója alkalmából hétfőn az Ipari Minisztériumban ünnepséget tartottak, amelyen az egyetem 15 tanárát a Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítették. A kitüntetéseket Méhes Lajos ipari miniszter adta át. Köszöntőjében hangsúlyozta: az iparban dolgozó műszaki értelmiség derékhadát a Budapesti Műszaki Egyetemen képzett mérnökök adják. Az iparvállalatoknál, intézeteknél dolgozó 30 ezer okleveles mérnök kétharmada a jubiláló intézményben szerzett oklevelet. A műszaki egyetem — nagyon helyesen — a jövő feladataira készíti fel a fiatal mérnököket, akik később a munkahelyükön gyakran korszerűtlen technikával, technológiával találkozhatnak. Az ellentmondás feloldására a képzés és a foglalkoztatás közötti összhang megteremtésére az iparnak és az oktatásnak közösen kell megoldást találni. Kötelességünk és feladatunk az is — mondotta a miniszter —, hogy a meglévő anyagi-szellemi bázist a lehető legeredményesebben hasznosítsuk, de ez ma még nem mindenütt történik így. Törekvésünket igazolja, hogy kapcsolataink

Megnyílt a gyermekkönyvhét

Hétfőn, a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó székházában rendezett ünnepséggel megkezdődött az V. országos gyermekkönyvhét. A megnyitón, amelyen részt vettek a fővárosi általános iskolák meghívott tanulói, az ifjú olvasók is, Szilágyi János, a kiadó igazgatója üdvözölte a megjelenteket, hangsúlyozva, hogy a gyermekkönyvhét változatlan célja, a legfiatalabbak olvasás iránti igénynek, kedvének felkeltése, az értékes, hasznos, érdekes gyermekkönyvek népszerűsítése. Az ünnepségen Nemes Nagy Ágnes költő mondott beszédet, majd a XIII. kerületi úttörőház amatőr művészeti csoportjának tagjai adták a műsort. Az ünnepi megnyitón egy időben a kiadó székházában az évben megjelent, mintegy 300 kötetből, valamint a Játék a könyvtárban pályázatra beérkezett rajzokból, festményekből kiállítás nyílt. A december 5-ig tartó gyermekkönyvhét bővelkedik a könyvek iránt kedvet ébresztő programokkal. A gyermekkönyvhét idején a fővárosban és országwide több helyütt rendeznek író-olvasó találkozót, debekülásokat, rendezőirodalmi órákat, könyvbemutatókat. (MTI)

NEB-tanácskozás

Az országos témavizsgálat során a Szeged városi és szegedi járási Népi Ellenőrzési Bizottság is felmerítte, hogy az állampolgárok ügyeit munkaidőn kívül miképp intézik. Olvasóink az elmúlt hetekben erről a témáról igen sok információt kaptak, hiszen korábban közöltük a megyei tanács végrehajtó bizottsága és a megyei Népi Ellenőrzési Bizottság tapasztalatait, állásfoglalásait. Mint ahogy a szegedi NEB tegnapi ülésen kiderült a szegedi tanulságok hasonlóak más városokéhoz, járásokéhoz. Kevesen keresik fel szombaton a szolgáltató szerveket, amelyek ezen a napon nyitva tartanak, nincs ügyfél, és az igazsághoz tartozik, hogy hiányoznak a feltételek is a tökéletes ügyintézéshez. A tanácskozáson Kalmár József NEB-elnök tájékoztatta a testületet másik két fontos kérdésről, a szegedi NEB munkájának felügyeleti értékeléséről és a lakás-gazdálkodás utóvizsgálatának programjáról. A tanácskozáson részt vett és felszólt dr. Tihanyi Ernő, a megyei NEB elnökhelyettese és dr. Csikós Ferenc, Szeged megyei város tanácsának elnöke is.

Társadalom és közoktatás

1. Pártunk munkamódszereinek szervezéséről

részeként tíz évvel az 1972 júniusi oktatáspolitikai határozat után a Központi Bizottság ismételten áttekintette az irányú tevékenységünk eredményeit, gondjait és feladatait. Vagyis: nem rendkívüli tényező, hanem a fejlődés természetes velejárója a problémakör újulása.

A hetvenes években gyakran úgy fogalmaztunk, hogy mostanára ki kell alakítanunk az ezredforduló magyar iskoláját. Most ez mégsem következett be. Felmerül a kérdés: vajon miért? Övatoosságunk nem felesleges de nem jelenti azt, hogy a távlatokról lemondunk.

Az oktatásügy nemzetközi tapasztalatai ugyanis nagy körültekintésre intenek. Nem egy ország átalakította oktatásának szerkezetét, és most visszatérnek a hagyományos alapstruktúrához. Hazai kiegyensúlyozott társadalmi fejlődésünk talaján is csak akkor válhatunk nagy átalakításra az oktatásban, ha ennek feltételei biztosítottak. Márpedig manapság sem társadalmi, sem gazdasági tényezőket nem tudunk felsorakoztatni annak indoklására, hogy mélyreható oktatási változások szükségessé válnának.

Meg kell vizsgálni hogy milyen fejlesztési lehetőségeket kínál a mai oktatási rendszer. Az elemzések azt jelzik, hogy annak jelentős tartalékai vannak — mindenképp a tartalmi területen. Vagyis: felhasználva az oktatás távlati fejlesztését szolgáló kutatások eredményeit is, a mai oktatásügy tartalékait kell mindenekelőtt hasznosítanunk. Meg kell fogalmazni azt is, hogy a tudományos programok sem tudják teljesen megnyugtató jövőt teremteni.

Eppen ezért — anélkül, hogy lemondanánk a távlati fejlesztéssel kapcsolatos kutatásokról — a fő hangsúly a mai tennivalókra esik.

Az elmúlt tíz esztendőben a köznevelés jelentős mérvű kiterjedése, a magasabb általános és szakmai műveltséggel rendelkezők létszámának dinamikusan növekedése. Jellemző mutató, hogy amíg tíz évvel ezelőtt országunkban a kereső lakosság mintegy 43 százaléka nyolc osztályosnál alacsonyabb iskolázottsággal rendelkezett, ma ez az arány 20 százalékra csökkent. Ebben természetesen a nyugdijjazások játszottak elsődleges szerepet. A tendencia mégis figyelemre méltó. Dinamikusan növekedett — mintegy kétszeresére — a szakmunkásképző és szakiskolák végzettségű tanulói száma. A köznevelés arányának növekedése. Amíg 1970-ben a köznevelés végzettségű körében a férfiak jelentős többségben voltak, addig mostanára a mérleg 10 százalékkal a nők javára billen. A hetvenes években jelentősen emelkedett a fizikai dolgozók iskolázottsága szakmai képzettsége. Egyidejűleg megfigyelhető a szellemi foglalkozásúak számának növekedése amely az

összes keresőt alapul véve 21 százalékról 28 százalékra nőtt. Sorolhatnánk még a fejlődés pozitívumait, összességében a hetvenes éveket joggal minősíthetjük eredményesnek a kvalifikált munkaerő képzése tekintetében is.

Ugyanakkor a köznevelési rendszerben a köznevelés terén a hatvanéves években a férfiak jelentős többségben voltak, addig mostanára a mérleg 10 százalékkal a nők javára billen. A hetvenes években jelentősen emelkedett a fizikai dolgozók iskolázottsága szakmai képzettsége. Egyidejűleg megfigyelhető a szellemi foglalkozásúak számának növekedése amely az

ioan növekedett a 25 éven felüli lakosság körében a befejezett felsőfokú tanintézetű végzettséggel rendelkezők — számánya közötti különbség az országoshoz viszonyítva (1970-ben mínusz 0,6 százalék, 1980-ban mínusz 0,7 százalék). Összességében az 1980-as népszámlálás adatai szerint „hiányzik” mintegy 6—7 ezer középfokot és 3000—3500 felsőfokot végzett szakember. Ez figyelemre méltó még akkor is ha tudjuk hogy az arányokat sajátosan befolyásolja nálunk az időskorúak — más megkéhez viszonyított — magas száma.

Abból a tényből, hogy a megyében az egyes ágazatok szakember-ellátottsága az országostól lényegesen eltérő, több társadalompolitikai teendő is adódik. A helyzetre ugyanis az a jellemző, hogy tízezer lakosra oktatási, tudományos, köznevelési jellegű diplomával rendelkezők száma 178 (országosan 168), egészségügyi felsőfokú végzettségű 51 (országosan 41), jogtudományi képzettségű 38 (országosan 32) jut. Ugyanakkor az országos átlagnál lényegesen kevesebb a műszaki és közgazdasági diplomával rendelkezők száma. Ipari végzettségűek terén a megyében tízezer lakosra 42 (országosan 81), építőipari képzettségűek esetén 13 (országosan 20) közgazdasági vonatkozásában 19 (országosan 35) jut.

Az okokat vizsgálva

szeretettel szeretne játszanak a gazdasági egységek az intézmények munkatervszerveivel, a munkaerő tudatos utánpótlásával kapcsolatban tevékenységének gyengeségei is. Hiszen tudunk arról, hogy vannak gazdaságvezetők, akik intézményesen foglalkoznak az utánpótlás felkutatásával, pályaválasztásának segítségével, képzésével, majd alkalmazásával, míg mások között vannak a munkaerő-utánpótlás gondjait iránt. De vannak feladatai az iskolai pályaválasztási munkának is. A probléma megoldásának módjait tovább kell vizsgálni.

Figyelemre méltó jelenség hogy az értetségű adó köznevelésről kiánt nagy az érdeklődés — különösen a szellemi dolgozó szülői körében. A szellemi dolgozók számának növekedése, a szellemi dolgozó szülői körében a felsőoktatási utánpótlás elsődleges forrása a gimnázium, iránta fokozatosan növekszik az érdeklődés. A tapasztalatok szerint alig minden negyedik-ötödik fizikai dolgozó szülő akar gyermekéből diplomát nevelni, ebből is adódik, hogy a fizikai dolgozó gyermekei körében szerényebb az érdeklődés a gimnázium továbbtanulás iránt. Nekünk azonban törekedni kell a fizikai dolgozó gyermekei számának növekedésére az egyetemi utánpótlás többségét adó gimnáziumokban is. Emellett segítenünk kell a szakköznevelés területén, hogy a végzettséggel rendelkezők száma mind nagyobb számban — fejlesztve az eddigi eredményeket — helytállóan a szakirányú felsőoktatásban is.

Ez a tény

már önmagában is felhívja a figyelmet az elkövetkező évek egyik jelentős feladatára: a művelődési és köznevelési esélykülönbségek csökkentésére, az alapműveltség elsajátítására. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy ebből a szempontból az óvodák, a köznevelési intézmények szerepe az utánpótlás szempontjából az általános iskolákéval egyidejűleg folyamatosan kerüljenek előtérbe az ott folyó nevelőmunka minőségi tényezői, és kapjon megkülönböztetett figyelmet az általános iskolákkal kapcsolatos mennyiségi és minőségi gondok megoldása.

A munkaerőhelyzetet tekintve iskolánk mintegy 85—90 százalékos szinten kielégítik a szakmunkások igényeit. Itt azonban jelentős területi szóródással találkozunk.

Az országos képhez hasonlóan dinamikusan nőtt a középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők számának aránya megyénkben. Ugyanakkor e téren a számadatokból kimutatható problémára is utalnunk kell. A növekedés ellenére is az országos képhez viszonyítva növekedett elmaradásunk a középfokú iskolázottság tekintetében. Tíz évvel ezelőtt a 18 évesnél idősebbek arányában 1,1 százalékos volt elmaradásunk a befejezett középfokú iskolai végzettséggel rendelkező állampolgárok tekintetében, mostanára ez a szám 1,5 százalékra növekedett. Ez százalékban viszonylag alacsony, létszámban azonban egy százalék mintegy 4600 embert jelent. Hason-

Oktató-nevelő

munkánk társadalmi, iskolai, családi és tanulói tartalékaira egyaránt utalnak a lemorzsolódás mutatói. E szerint az iskolai évek során minden tízedik gimnazista, minden ötödik szakköznevelési és minden negyedik szakmunkástanuló végzettség nélküli abbahagyja tanulmányait.

Koncz János
(A cikk befejező részét holnapi számunkban közöljük.)

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács Kozma László nyugalmazott egyetemi tanárt, az MTA rendes tagját 80. születésnapja alkalmából a híradástechnika, a telefonközpontok elmélete és tervezése terén kifejtett munkásságáért, továbbá a műszaki felsőoktatás szerve-

Építőipari

az építőipari iparban dolgozó műszaki értelmiség derékhadát a Budapesti Műszaki Egyetemen képzett mérnökök adják. Az iparvállalatoknál, intézeteknél dolgozó 30 ezer okleveles mérnök kétharmada a jubiláló intézményben szerzett oklevelet. A műszaki egyetem — nagyon helyesen — a jövő feladataira készíti fel a fiatal mérnököket, akik később a munkahelyükön gyakran korszerűtlen technikával, technológiával találkozhatnak. Az ellentmondás feloldására a képzés és a foglalkoztatás közötti összhang megteremtésére az iparnak és az oktatásnak közösen kell megoldást találni. Kötelességünk és feladatunk az is — mondotta a miniszter —, hogy a meglévő anyagi-szellemi bázist a lehető legeredményesebben hasznosítsuk, de ez ma még nem mindenütt történik így. Törekvésünket igazolja, hogy kapcsolataink